

Сънародник

Брой
Číslo 1

Януари - Март
Január - Marec 2023

Krajan

Пловдив/Plovdiv

Foto: Elina Ninova

➡ Честване на
Богоявление
в Комарно

➡ Oslava sviatku
Zjavenia Pána
v Komárne

➡ Концерт на Илия Луков
в Братислава

➡ Koncert Iliyu Lukova
v Bratislave

➡ Последната част на
Българско-словашкия
речник излезе!

➡ Posledná časť
Bulharsko-slovenského
slovníka je už na svete!

ЧЕСТВАНЕ НА БОГОЯВЛЕНИЕ В КОМАРНО

На 21 януари 2023 г. членове и приятели на Българския културен съюз, начело с неговия председател Деница Секуличка, отбелязаха Богоявление, един от най-големите православни празници. За тази цел беше организирана едnodневна екскурзия до Комарно. Участниците в събитието стигнаха до този живописен град, разположен в южната част на Словакия, с организиран автобусен транспорт, в атмосфера на весело настроение и приятелски дух. След пристигането в 10 часа сутринта започна богата програма в православния храм „Пресвета Богородица“, където свещеник Мирослав отслужи тържествена литургия. Хорът на Министерството на транспорта в София, с диригент Петър Матев, се постара за празничното изживяване не само на участниците в екскурзията, но и на местните жители. Благодарение на прекрасните изпълнения на хора празникът беше отбелязан подобаващо.

Следващият момент в програмата беше освещаването на кръста във водите на река Дунав. Присъстващите с интерес се включиха в церемонията, водена от православния свещеник, който извърши обредното кръщаване на водата и хвърли кръста в нея. Това е символичен акт на отбелязване на кръщението на Иисус в река Йордан. Въпреки студеното януарско време имаше петима смелчаци, които без колебание се хвърлиха, за да извадят кръста и така спазиха традицията на този ден. Празникът продължи с веселие край брега на Дунава, където се извиха български хора.

OSLAVA SVIATKU ZJAVENIA PÁNA V KOMÁRNE

Dňa 21.1.2023 členovia a blízki priatelia Bulharského kultúrneho zväzu na čele s predsedníčkou zväzu Denisou Sekuličká oslávili sviatok Zjavenia Pána, jeden z najdôležitejších sviatkov pravoslávnej cirkvi, vo forme celodenného zájazdu do Komárna. Do tohto malebného mestečka situovaného na juhu Slovenska boli účastníci podujatia dopravení organizovanými autobusmi, v ktorých vládla od

začiatku veselá nálada a priateľský duch. Po hladkom príjazde sa o 10tej hodine doobeda začal bohatý program v pravoslávnom kostole Presvätej Bohorodičky, kde pravoslávny kňaz Miroslav odslúžil slávnostnú bohoslužbu. O kultúrny zážitok nielen pre účastníkov zájazdu, ale aj miestnych obyvateľov Komárna, sa priamo v kostole postaral spevácky súbor zamestnancov ministerstva dopravy zo Sofie, ktorý bol vedený dirigentom

Petrom Matevom. Ich vzácna účasť a krásne spevy prispeli k sviatočnému sláveniu tohto významného sviatku.

Ďalším bodom programu bolo slávnostné svätenie vody na ramene rieky Váh kňazom Miroslavom, ku ktorému sa účastníci zájazdu spolu premiestnili. Obrad prebiehal na brehu ramena, na ktorom stáli všetci zúčastnení, až na samotného kňaza, ktorý sa modlil stojac po členky vo vode. Záver obradu bol sprevádzaný kňazovou výzvou pre všetkých prítomných vyloviť z posvätej vody drevený kríž, ktorý do nej hodil. Išlo o symbolický akt, ktorý si mal pripomenúť Ježišov krst v rieke Jordán. Napriek chladnému januárovému počasiu sa našlo až päť odvážnych mužov, ktorí sa bez zaváhania za krížom hodili a tým si uctili tradíciu tohto

За музикалната програма се погрижиха певицата Десислава Юркина и музикантът Мустафа Осенски. Народните танци не само сгряха, но и запечатаха усмивки по лицата на присъстващите. След програмата всички се върнаха в добро настроение в православния храм, където вече ги очакваше богата почерпка. Енориашите посрещнаха гостите от Братислава с отворени обятия, за което им дължим безкрайната си благодарност.

Към края на екскурзията се разходихме из центъра на Комарно, известен със своите крепости – т.нар. Стара и Нова крепост. Това е една от най-обширните крепостни системи в Централна Европа. Сред останалите забележителности, с които този град се гордее, са Дворът на Европа, построен в началото на новото хилядолетие и представящ европейската архитектура, и дворецът „Зичи“ от края на 17. век. Гореспоменатата православна църква „Пресвета Богородица“ е исторически паметник от 18. век. Свързана е с над 500-годишната история на сръбската православна общност в Комарно, една от най-старите в Европа.

Посещението на такива изключителни исторически паметници, но преди всичко разнообразната и добре организирана програма, допринесоха участниците в мероприятията да се завърнат в Братислава изпълнени с нови преживявания и впечатления и любопитни да научат за следващото интересно пътуване, организирано от Българския културен съюз.

Автор: **Тереза Хагарова,**
студентка в Университета „Коменски“

свиатку. Слăвение ďалей pokračovalo vo veselom duchu pri ramene Váhu formou tancovania bulharských národných tancov (tzv. chora), ktoré boli hudobne sprevádzané spevom Desislavy Jurkiny a Mustafom Osenskim a jeho hrou na syntetizátore. Tance nielenže zahriali, ale aj vyčarili úsmev na tvári nejedného účastníka zájazdu. Vytancovaní sa všetci zúčastnení v dobrej nálade vrátili späť k pravoslávne mu kostolíku, kde už na každého čakalo bohaté občerstvenie. Farníci návštevu z Bratislavy privítali s otvorenou náručou, za čo im patrí veľká vďaka.

Záver výletu sa viedol v duchu voľnej prechádzky po centre Komárna, ktoré je známe predovšetkým pre svoju pevnosť, ktorá pozostáva z tzv. Starej a Novej pevnosti. Spolu s ďalšími pevnosťami je súčasťou najrozsiahlejšieho pevnostného systému v strednej Európe. Ďalšími pamiatkami, ktorými sa toto mesto pýši, je Nádvorie Európy vybudované na prelome tisícročí reprezentujúce historickú architektúru typickú pre jednotlivé časti Európy a Zichyho palác z konca 17. storočia na námestí gen. J. Klapku. Za historickú pamiatku sa v každom prípade považuje aj už vyššie spomenutý pravoslávny kostolík Presvätej Bohorodičky z 18. storočia, ktorý je súčasťou už viac ako 500 rokov starej srbkej pravoslávnej obce v Komárne, jednej z najstarších v Európe.

Aj vďaka návšteve takýchto vzácnych historických pamiatok, ale v prvom rade pestrému a dobre zorganizovanému programu sa účastníci zájazdu do Bratislavy vrátili v podvečerných hodinách plní nových zážitkov, dojmov a hlavne zvedavosti, aký ďalší zaujímavý zájazd Bulharský kultúrny zväz zorganizuje.

Autor: **Tereza Hágarová,**
študentka FiF UK v Bratislave

ЕМИЛ ВЕНКОВ - ПОСЕЩЕНИЕ СЛЕД ГОДИНИ

IN MEMORIAM
(22.08. 1937 – 9.06. 2017)

Българският културен институт отбеляза националния празник Трети март с изложба на известния български скулптор Емил Венков, живял и творил в Словакия. Тя се проведе под патронажа на Н. Пр. извънредния и пълномощен посланик г-н Васил Петков. На нея присъства също консулт г-жа Габриела Примова, както и председателят на групата за приятелство с България в словашкия парламент – депутатката Яна Вальова.

На 28 февруари десетки приятели и почитатели на легендарния творец изпълниха залите на Института, за да се насладят на събитието, наречено „Посещение след години“.

„Аз вярвам в силата на духа и за мен е чест да открия изложбата на големия български майстор Емил Венков, живял и творил на братската словашка земя, чийто дух е тук, сред нас, и ние усещаме присъствието му. Това е творец, превърнал се в мост на дружбата между двата народа“, заяви г-н Петков. Той призова присъстващите да отдадат почит към падналите за свободата на България и отправи апел за мир: „В днешния исторически момент сме свидетели на трагедията, която се разыгрива с братския украински народ, станал жертва на жестока агресия. Затова апелирам да пазим свободата, която всеки народ е извоювал с много свидни жертви, за да бъдат поколенията ни здрави, щастливи и да се радват на живота.“

Доц. Бохумир Бахрати – дългогодишен куратор на Емил Венков и на много други художествени събития с участие на български творци, си припомни десетките изложби, които български и словашки скулптури са организирали през годините в Българския културен институт, където са били създадени приятелства за цял живот.

Дъщерята на Емил Венков Яна Цветанова-Венкова разказа за магнетичния характер на баща си, чието властно присъствие е изпълвало пространството, подобно на скулптурите му днес.

Музикална рамка на събитието поставиха Петер Михонйек и Петер Дас – музиканти от оркестъра на Националната опера, с великолепните си изпълнения на чело и виола. Те си бяха направили труда да разучат дори дайчовото хоро в чест на националния празник на България.

EMIL VENKOV - NÁVŠTEVA PO ROKOC

IN MEMORIAM
(*22.08. 1937 – †9.06. 2017)

Bulharský kultúrny inštitút oslávil štátny sviatok 3. marca výstavou slávneho bulharského sochára Emila Venkova, ktorý žil a tvoril na Slovensku. Podujatie sa konalo pod záštitou mimoriadneho a splnomocneného veľvyslanca Bulharskej republiky v Slovenskej republike J. E. pána Vasila Petkova a zúčastnila sa ho aj konzulka Gabriela Primová, ako aj predsedníčka Skupiny priateľstva s Bulharskom v Slovenskom parlamente poslankyňa pani Jana Vaľová.

Desiatky priateľov a obdivovateľov legendárneho umelca zaplnili 28. februára sály inštitútu, aby si užili podujatie s názvom Návšteva po rokoch.

„Verím v silu ducha a je mi ctou otvárať výstavu veľkého bulharského majstra Emila Venkova, ktorý žil a pôsobil na bratskej slovenskej zemi, ktorého duch je tu, medzi nami a cítime jeho prítomnosť. Ide o umelca, ktorý sa stal mostom priateľstva medzi dvoma národmi“, povedal pán Petkov. Vyzval prítomných,

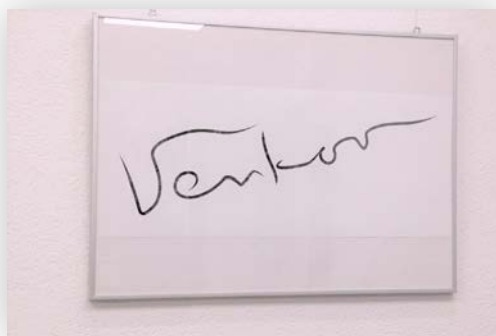
aby vzdali úctu tým, ktorí padli za slobodu Bulharska a apeloval na mier: „V dnešnej historickej chvíli sme svedkami tragédie, ktorá sa odohráva bratskému ukrajinskému národu, ktorý sa stal obeťou krutej agresie. Preto apelujeme, aby sme bránili slobodu, ktorú si každý národ vydobyl mnohými obeťami, aby naše generácie mohli byť zdravé, šťastné a užívať si mier.“

Profesor Bohumír Bachratý - dlhoročný kurátor Emila Venkova a mnohých ďalších umeleckých podujatí s účasťou bulharských umelcov, pripomenul desiatky výstav, ktoré bulharské a slovenské sochárstvo v priebehu rokov zorganizovalo v Bulharskom kultúrnom inštitúte, kde sa v priebehu rokov tvorili celoživotné priateľstvá.

Dcéra Emila Venkova - Jana Cvetanova-Venkova rozprávala o magnetickej povahe svojho otca, ktorého mocná prítomnosť plnila priestor, podobne ako jeho sochy.

Hudobný rámec podujatia utvorili Peter Michoněk a Pieter Das – hudobníci z orchestra Národnej opery, svojimi veľkolepými vystúpeniami na violončele a viole. Na počesť štátneho sviatku Bulharska si dali tú námahu, aby sa naučili aj Dajčovo choro.

PhD. Ľubomír Novotný - umelecký kritik a bývalý kultúrny ataše Slovenska v Nemecku, prečítal autorovu kritiku podľa koncepcie kurátora výstavy v Múzeu v meste Pezinok, kde ukončil svoj život bulharský sochár

Д-р Любомир Новотни – изкуствовед и бивше културно аташе на Словакия в Германия, прочете критика за автора, основана на концепцията на куратора на изложбата в Музея в Пезинок, където завършва живота си българският скулптор Емил Венков.

Емил Венков е роден в София, България. В годините 1952 – 1957 учи в Художествената гимназия, а в периода 1957 – 1958 – в Националната художествена академия в София. Малко след това идва в Словакия, където между 1960 и 1966 г. учи при проф. Рудолф Прибиш в Катедрата по монументална скулптура на Висшето училище по художествени изкуства в Братислава.

Още в края на шейсетте години започва да се оформя личният скулптурен подход и запазената творческа марка на Венков, които значително се различават от тогавашната словашка скулптура. Неговата индивидуалност е дълбоко вкоренена в българския му произход и се доразвива по време на пребиваването му във Висшето училище по художествени изкуства и новата среда в Словакия, която става за него втора родина. Първоначалните му творчески усилия са посветени предимно на камерното творчество, което се превръща в своеобразен трамплин към големи и сложни архитектурни композиции, плод на фигуративно вдъхновение. Като скулптор той органично усеща материала – неговата гъвкавост и съпротива, в работата си използва камък, бетон, метал, бронз или епоксид. В творбите на Емил Венков се усеща динамика и вътрешно напрежение, двубой между материя, обем и творчески замисъл. Той вмъква в творбите си скрит диалог, в който мислено общува със заобикалящото го пространство, доизгражда го и го превръща в естетическо цяло. Скулптурите му са жив организъм, чиято вътрешна подредба е с точно определена композиция.

Венков е омагьосан от чувствената красота на женската голота и я възплъщава в многобройни

Emil Venkov.

Akademický sochár Emil Venkov sa narodil v hlavnom meste Bulharska v Sofii. V rokoch 1952 – 1957 študoval na výtvarnom gymnáziu, v období medzi rokmi 1957 – 1958 na Národnej akadémii výtvarného umenia v Sofii. Zakrátko nato pricestoval na Slovensko, kde v období medzi rokmi 1960 – 1966 študoval na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave na oddelení reliéfného a monumentálneho sochárstva u prof. Rudolfa Pribiša. Bol členom Zväzu slovenských výtvarných umelcov.

Jeho počiatočné umelecké snaženie sa venuje najmä komornej tvorbe, ktorá sa stala akýmsi odrazovým mostíkom k veľkým a zložitým architektonickým kompozíciám, vychádzajúcich z figuratívnej inšpirácie. Z jeho komorných plastík cítiť dynamiku a vnútorné napätie, duel medzi hmotou, objemom a autorovým zámerom. Ako sochár cítil materiál, jeho poddajnosť a zároveň pevnosť a využíval kameň, betón, kov,

скулптурни торсове, които провокират у зрителя трансцендентални и противоречиви въпроси за началото и края на битието. Плавно преминава от цялото към детайла и обратно. Камерните му творби са наситени с препратки и скрити символи, страсти и еротични намеци, съкровени спомени и човешки чувства.

Голяма част от реализираните му скулптурни творби са вдъхновени от исторически или културни личности на Европа. Много от тях печелят по няколко награди и стават монументални части от градската среда, парковете и комплексите.

Приживе Венков има над 22 самостоятелни изложби в Словакия, България и други европейски страни, включително и ретроспективна изложба в престижната зала „Данубиана“. Творби на Емил Венков са притежание на много световни галерии и частни колекции. Така те разпространяват неговата изповед и послание по целия свят. Те са отражение на неговото творческо верую и експресивна индивидуалност, те са произведения, изпълнени със страст и разбиране на живота и смъртта.

Автор: **БКИ**

КОНЦЕРТ В БРАТИСЛАВА НА ИЗВЕСТНИЯ БЪЛГАРСКИ ФОКЛОРЕН ИЗПЪЛНИТЕЛ ИЛИЯ ЛУКОВ

Така отбелязахме националния празник на България Трети март и идването на Баба Марта. Разбира се, посрещнахме гостите с мартенички. Специални гости на концерта бяха народните певици Валерия Момчилова, Веселка Стамболиева, гайдарят Венцислав Андонов, танцов състав „Мездра“ с ръководител Мирослав Аспарухов и децата от БСУ „Христо Ботев“. Дом на културата „Луки“ беше домакин на събитието, а залата се напълни до краен предел не само с българи, но и с много словаци. Концертът се проведе под патронажа на извънредния и пълномощен посланик на Република България в Словашката република Васил Петков. Организатор на концерта бе Българският културен съюз. В приветственото си слово при откриването на събитието посланик Васил Петков откри огромната историческа значимост за българския

bronz, epoxid. Do svojich diel vkladal skrytý dialóg, ktorý s okolitým priestorom premyslene komunikoval, dotváral ho a takto vytváral jednotný estetický celok. Jeho sochy sú živým organizmom s vnútorným usporiadaním a presne určenou kompozíciou.

Očarený zmyslovou krásou pôvabu ženského aktu, ju okresával do podoby sošného torza, vyvolávajúcej v divákovi transcendentálne a kontroverzné otázky začiatku a konca. Jeho komorná tvorba je plná odkazov a skrytých symbolov, vášní a erotických náznakov, intímnych spomienok a ľudských citov.

Mnohé realizácie boli inšpirované historickými či kultúrnymi osobnosťami Európy. Jeho početné sochárske monumentálne realizácie získali viacero ocenení a stali sa súčasťou väčších či menších mestských celkov, parkov alebo urbanistických komplexov.

Venkov mal počas svojho života vyše 22 samostatných výstav na Slovensku, v Bulharsku a v iných európskych krajinách, vrátane retrospektívnej výstavy v sále Danubiana. Diela Emila Venkova sú vo vlastníctve mnohých prestížnych galérií a súkromných zbierok. Šíria tak jeho posolstvo do celého sveta. Sú odrazom jeho kreativity a výrazovej individuality, sú to diela naplnené vášňou a pochopenia života a smrti.

Autor: **BKI**

KONCERT SLÁVNEHO BULHARSKÉHO ĽUDOVÉHO SPEVÁKA ILIYU LUKOVA V BRATISLAVE

Takto sme oslávili štátny sviatok Bulharska a príchod Baby Marty. Samozrejme, hostí sme privítali marteničkami. Špeciálnymi hosťami koncertu boli ľudoví speváci Valeria Momčilova, Veselka Stambolieva, gajda-Ventsislav Andonov, tanečný súbor „Mezdra“ pod vedením Miroslava Asparuhova a deti z BSŠ „Hristo Botev“. Hostiteľom podujatia bol Dom Kultúry Lúky a sála bola zaplnená do posledného miesta nielen Bulharmi, ale aj mnohými Slovákmi. Koncert sa konal pod záštitou mimoriadneho a splnomocneného veľvyslanca Bulharskej republiky v SR Vasilu Petkova. Organizátorom koncertu bol Bulharský kultúrny zväz. Veľvyslanec Vasil' Petkov vo svojom uvítacom prejave na otvorení podujatia vyzdvihol obrovský historický význam dátumu 3. marec pre bulharský ľud –

народ на датата 3 март – Освобождението на Родината ни от петвековно османско владичество, която бележи нов етап в развитието на съвременна България. Това е ден, в който оценяваме свободата си повече от всякога и осъзнаваме, че тя не е даденост и за нея трябва да се борим и да я отстояваме във всеки един момент. За нас, българите, тя е белязана с героични борби в името на най-великия човешки идеал – свободата, извоювана с цената на свидни жертви и прояви на безмерно мъжество. Тя е символ на достойнството ни като народ и нация. В този ден отдаваме почит към всички онези, благодарение на които я има съвременна България, и свеждаме глави пред великия им подвиг и саможертва.

Oslobodenie našej vlasti spod päťstoročnej osmanskej nadvlády, ktorý predstavuje novú etapu vo vývoji moderného Bulharska. Deň, kedy si viac ako inokedy vážime svoju slobodu a uvedomujeme si, že nie je samozrejmosťou a musíme o ňu v každom okamihu bojovať a stať si za ňou. Pre nás Bulharov je poznačená hrdinskými bojmi v mene najväčšieho ľudského ideálu – slobody, vybojovanej za cenu veľkých obetí a prejavov nesmiernej odvahy. Je to symbol našej dôstojnosti ako ľudu a národa. V tento deň vzdávame hold všetkým, vďaka ktorým moderné Bulharsko existuje a skláňame hlavy pred ich veľkým činom a obetavosťou. Počin našich predkov pripomenula hosťom aj predsedníčka BKZ Denica Sekulička, tu je časť jej príhovoru: "Choro sa víje, mamka, dolu, cez celú dedinu. V chore, mamka

Председателят на БКС Деница Секуличка също отбеляза подвига на дедите ни в своето обръщение към публиката: „Оро се вие, мамо, долу край селото. На оро то, мамо мари, моми и ергени. Най-убава мома, мамо, оро то извежда. Тенка снага кърши, мамо, тенка тополова. Руса коса мята, мамо, руса, копринена.“ Днес си спомняме за момците с пишовите и сабите, но си спомняме и за момците с поясите и калпаците, за момите с цървулите и забрадките, за тези, които удрят калпака в земята и свалят забрадката, за да развоят своите коси. Спомняме си за тези, които чрез песните, перото, хорото запазват българското през тези пет тежки столетия. За тези, които ходят по жеравата и учат внуците си как да шият шевици. Нека почетем славните българи, които опазиха нашите традиции, нашия бит и фолклор през най-трудните векове за българския народ“.

Нашите словашки приятели останаха във възторг от изпълненията, танците на ансамбъла, звуците на гайдата на Венцислав Андонов и се хванаха ръка за ръка с нас на дългите хора, които се извиha пред сцената. Децата от БСУ „Христо Ботев“ допринесоха с изпълненията и пъстрите си народни носии за неповторимата атмосфера. Наред с авторските си песни като „Мъжка молитва“ и „Едно мало дете“ Илиа Луков изпълни едни от най-емблематичните български народни песни – „Петко льо, капитанине“, „Райна Попгеоргиева“, „Идвайте си“, „Къде си вярна, ти любов народна“.

Автор: БКС

ШЕ ПОЗНАВАМЕ И ЗНАЕМ БЪЛГАРСКИЯ И СЛОВАШКИЯ ЕЗИК ПО-ДОБРЕ С ПЪЛНОТО ИЗДАНИЕ НА BULHARSKO- SLOVENSKÝ SLOVNÍK

Българският културен съюз се радва да сподели с читателите на сп. „Сънародник“, че благодарение на свой проект и

moja, devy i junáci. Najkrajšia deva, mamka, choro vedie. Tenkou šijou krúti, mamka, tenkou ako z topoľa. Plavé vlasy vejú, mamka, plavé, vlasy hodvábné.“ Dnes si spomínáme na chlapov s pištoľami a šablami, ale aj na chlapov s opaskami a čiapkami, dievčatá s turbanmi a šatkami, na tých, čo udierali klobúkom o zem a zložili si šatku, aby im vietor rozvieval vlasy. Spomínáme na tých, ktorí prostredníctvom piesní, pera, hora zachovali to bulharské počas týchto 5-ich bolestných storočí. Pre tých, ktorí chodia po žeravých uhlíkoch a učia svoje vnúčatá vyšívať, spomeňme si a oslávme slávnych Bulharov, ktorí zachovali naše tradície, náš spôsob života a folklór počas tých najťažších storočí pre bulharský ľud.

Našich slovenských priateľov potešili piesne, tance súboru, zvuky gájd Vencislava Andonova a chytili sa s nami ruka v ruke v dlhom chore, ktoré sa zatočilo pred pódium. K neopakovateľnej atmosfére prispeli deti z BSŠ „Hristo Botev“ svojím vystúpením a pestrými ľudovými krojmi. Spolu so svojimi autorskými piesňami ako „Modlitba muža“ a „Jedno malé dieťa“ Iliya Lukov predviedol niektoré z najcharakteristickejších bulharských ľudových piesní „Petko le, kapitán“, „Raina Popgeorgieva“, „Vráťte sa“, „Kde si ty verná láska ľudí“.

Autor: BKZ

BULHARČINU A SLOVENČINU BUDEME POZNAŤ A VEDIEŤ LEPŠIE S ÚPLNÝM VYDANÍM BULHARSKO-SLOVENSKÉHO SLOVNÍKA

Bulharský kultúrny zväz sa rád podelí s čitateľmi časopisu „Krajan“ o informáciu, že vďaka jeho projektu a finančnej podpore Fondu na podporu kultúry národnostných menšín Kultminor už vyšiel posledný diel „Bulharsko-slovenského slovníka“ a je voľne dostupný pre tých, ktorí ho chcú používať.

Premiéra posledného, štvrtého dielu (T - Z) „Bulharsko-slovenského slovníka“ (IV.), ktorej hosťiteľom bol Bulharský kultúrny inštitút v Bratislave,

финансовото спомоществователство на Фонда за подкрепа на културата на малцинствата Културминор последният том на „Българско-словашкия речник“ е вече издаден и безплатно достъпен за желаещите да го ползват.

Премиерата на последния четвърти том (Т – Я) на „Българско-словашкия речник“ (Bulharsko-slovenský slovník, IV), чийто любезен домакин беше Българският културен институт в Братислава, се състоя на 28 март. С него беше ознаменуван краят на един модерен и прецизен лексикографски труд, чието начало се поставя през 2004 г., когато излиза първият том на „Речника“. Автор на неговата концепция, съавтор на първия том и самостоятелен автор на останалите три тома е доц. д-р Мария Кошкова, която се посвещава активно на популяризирането на словашко-българските взаимоотношения в областта на науката за езика и културата. Българският ѝ произход по бащина линия, филологическото ѝ образование от Софийския университет „Св. Климент Охридски“, където защитава и докторската си дисертация, научната ѝ дейност в Славистичния институт „Ян Станислав“ към Словашката академия на науките изиграват роля за безспорните достойнства на „Речника“, който е високо оценен от специалистите и носи редица награди и признания на авторката му. Потребителите на „Речника“ – преводачи, филолози, студенти и всички с интерес към двата езика – могат да намерят пълен и коректен превод на всякакви български думи – архаични и най-нови, разговорни, жаргонни и терминологични, на фразеологизми и пословици.

Многобройната публика на събитието, което се водеше от Ваня Радева – директор на БКИ, се осведоми от авторката за интересни факти около съставянето и издаването на последния том, както и за подкрепата на нейното семейство и проявеното разбиране от тяхна страна за моментите, когато работата е стояла на първо място. Тя изрази своята признателност към наскоро починалия доц. Дезидер Колар, учителя, въвел я в нелекия път на лексикографското дело. Топли думи за личността на Мария Кошкова чухме от нейни близки, приятели и колеги от Словашката академия на науките, които изтъкнаха и предимствата на труда ѝ.

По словашка традиция последният том на „Речника“ беше „кръстен“ с розови листа. В церемонията се включиха Деница Секуличка

sa konala 28. marca. S ním bolo ukončené jedno moderné a precízne lexikografické dielo, ktorého začiatok bol stanovený v roku 2004, kedy vyšiel prvý zväzok „Slovníka“. Autorkou jeho koncepcie, spoluautorkou prvého zväzku a nezávislou autorkou zvyšných troch zväzkov je doc.Dr. Mária Košková, ktorá sa aktívne venuje popularizácii slovensko-bulharských vzťahov v oblasti náuky o jazyku a kultúre. Jej bulharský pôvod z otcovej strany, filologické vzdelanie na Sofijskej univerzite „Sv. Klimenta Ochridského“, kde obhájila aj doktorandskú dizertačnú prácu a jej vedecká činnosť v Slavistickom ústave „Jana Stanislava“ pri SAV zohrali nesporné zásluhy na odbornou verejnosťou vysoko oceňovanom „Slovníku“ a priniesli autorke množstvo ocenení a uznaní. Používatelia „Slovníka“ - prekladatelia, filológovia, študenti a všetci, ktorí sa zaujímajú o oba jazyky - môžu nájsť úplný a správny preklad akýchkoľvek bulharských slov - archaických i najnovších, hovorových, slangových a terminologických, frazeologických jednotiek a prísloví.

Veľké publikum podujatia, ktoré viedla Vanya Radeva - riaditeľka BKI, sa od autorky dozvedelo zaujímavosti o zostavení a vydaní posledného dielu, ako aj o podpore jej rodiny a ich porozumení v momentoch, kedy práca na slovníku bola na prvom mieste. Poďakovala nedávno zosnulému profesorovi Deziderovi Kollárovi, učiteľovi, ktorý ju priviedol na neľahkú cestu lexikografickej práce. Vrúcne slová o osobnosti Márie Koškovej sme si vypočuli od jej príbuzných, priateľov a kolegov zo Slovenskej akadémie vied, ktorí vyzdvihli aj prednosti jej práce.

Podľa slovenskej tradície sa posledný zväzok „Slovníka“ „pokrstil“ ružovými lístkami. Na slávnosti sa

– председател на Българския културен съюз, който е издател (съвместно с издателството на Словашката академия на науките „Веда“) на четвъртия том, и Юрай Молчани – реализирал предпечатната му подготовка.

За интереса към безценното издание свидетелстваше дългата опашка за автографи и сладка размисъл с Мария Кошкова, на която изразяваме безкрайната си благодарност и уважение и от сърце пожелаваме много здраве и творческо вдъхновение.

Автор: БКС

zúčastnili Denica Sekulička - predsedkyňa Bulharského kultúrneho zväzu, ktorý je vydavateľom (spolu s vydavateľstvom SAV „Veda“) štvrtého zväzku a Juraj Molčani - ktorý uskutočnil predprípravu jeho tlače.

Dlhý rad na autogramy a milý rozhovor s Máriou Koškovou svedčili o záujme o neoceniteľnú publikáciu, a jej vyjadrujeme nekonečnú vďaku a úctu a zo srdca prajeme veľa zdravia a tvorivej inšpirácie.

Autor: BKZ

РОК ГРУПА „СИЛУЕТ“ ПЯ ЗА ЛЮБОВ И ОПИЯНЕНИЕ

Българският културен институт изненада приятно публиката в Братислава с рок концерт на група „Силует“ по повод св. Валентин – празника на любовта и св. Трифон Зарезан – празника на виното и лозята. На 14 февруари десетки словаци и сънародници препълниха музикалния бар JazzTikot, разположен в центъра на историческата част на Стария град. Гости на концерта бяха извънредния и пълномощен посланик на Р България в Словакия Н. Пр. г-н Васил Петков и съпругата му г-жа Златина Петкова.

„Щастлива съм, че в сърцето на Европа успяхме да съчетаем двата празника. Днес светът, както никога досега, се нуждае от любов и оптимизъм“, каза директорът на БКИ г-жа Ваня Радева, която представи гостите: Марияна Добрева – вокал, акустична китара, клавишни инструменти; Мария Дюлгерова – вокал, бас китара, Михаела Михайлова – цигулка, вокали; Мартин Профиров – барабани; Богдан Димитров – електрическа китара.

ROCKOVÁ SKUPINA SILUET SPIEVALA O LÁSKE A OPOJENÍ

Bulharský kultúrny inštitút milo prekvapil divákov v Bratislave rockovým koncertom skupiny Siluet pri príležitosti sviatku lásky Sv. Valentína a vína a vinohradov - Sv. Trifona Zarezana.

V hudobnom bare JazzTikot, ktorý sa nachádza v centre historickej časti Starého Mesta, sa 14. februára tlačili desiatky Slovákov a krajanov. Hostami koncertu boli mimoriadne a splnomocnený veľvyslanec Bulharskej republiky na Slovensku – J.E. pán Vasil' Petkov a jeho manželka pani Zlatina Petkova.

„Som šťastná, že v srdci Európy sme dokázali spojiť dva sviatky. Dnes, ako nikdy predtým, svet potrebuje lásku a optimizmus“, povedala riaditeľka BKI, pani Vanya Radeva, ktorá predstavila hostí: Mariana Dobrevu - spev, akustická gitara, klávesy, Maria Djulgerova - spev, basgitara, Michaela Michailova - husle, spev,

Сред авторската им програма прозвучаха и шлагери като Don't stop me now на Queen, Urgent на Foreigner, Hey Jude на Beatles.

Група „Силует“ започва творческия си път в Бургас през 1999 г., но до края на 2001 г. търпи динамични промени в състава си и затова приема датата 1 януари 2002 г. за начало на съществуването си. Стилът им се оформя като смесица от седемдесетарски рок и други музикални течения, вариращи от блус и прогресив до симфорок и български фолклор. Запомнящият се звук комбинира красиви женски вокали, електрическа

Martin Profirov - биче, Bogdan Dimitrov - електрическа гитара. Medzi ich autorským programom zazneli aj hity ako Don't stop me now - Queen, Urgent - Foreigner, Hey Jude - The Beatles.

Skupina Siluet začala svoju existenciu v Burgase v roku 1999, no koncom roku 2001 prešla dynamickými zmenami v zložení a preto označila za začiatok svojho vzniku dátum 1. januára 2002. Jej štýl sa formuje ako zmes rocku sedemdesiatych rokov a iných hudobných vplyvov, od blues cez progresívny a symfonický rock až po bulharský folklór. Nezabudnuteľný zvuk spája nádherné ženské vokály, elektrické husle, Hendrixom

цигулка, Hendrix звучаща китара и барабани с тежък груув. Имат издадени 2 албума: „Пътят“ (2008) и Look Inside Yourself (2012).

Дебютният им албум „Пътят“ излиза през пролетта на 2008 г., когато след няколко години турнета в Скандинавия формацията се завръща за постоянно в София. Песните от албума бързо набират популярност и получават огромна подкрепа от нарастващия брой почитатели в цялата страна. Вторият албум Look Inside Yourself е издаден през 2012 г., а песента Share Your Love става безспорен фаворит на публиката. Автор на част от песните и в двата албума е английският текстописец Фил Джексън. Съвместно с Мишо Йосифов и Биг бенда на БНР формацията прави оркестрирана версия на песента „Бягам“, а с Бургаския филхармоничен оркестър – на песента „В очакване на вятъра“.

Група „Силует“ е три пъти финалист на конкурса за популярна песен на БНР – 2010 г., 2011 г. и 2013 г. Наградата от 2013 г. им дава възможност да станат част от EUROSONIC.

През 2014 г. взимат участие в Noorderslag

znejúcu gitaru a bicie s ťažkým groove. Vydali 2 albumy: Пътят (Cesta) - 2008 a Look Inside Yourself (Pozri sa do seba) - 2012.

Ich debutový album Пътят - Cesta vyšiel na jar 2008, keď sa po niekoľkoročnom turné po Škandinávii kapela natrvalo vrátila do Bulharska a usadila sa v Sofii. Piesne z albumu si rýchlo získali popularitu a obrovskú podporu od rastúceho počtu fanúšikov po celej krajine.

Druhý album – Look Inside Yourself – Pozri sa do seba vyšiel v roku 2012 a pieseň Share Your Love – Odovzdaj svoju lásku sa stala hitom. Autorom niektorých skladieb na oboch albumoch je anglický skladateľ Phil Jackson. Spolu s Mišom Josifovom a Big Bandom Bulharského národného rozhlasu vytvorila formácia orchestrálnu verziu piesne Bežím, a s Filharmóniou v Burgase orchestrálnu verziu piesne V čakani na vietor.

Skupina Siluet je trojnásobným finalistom súťaže populárnych piesní Bulharského národného rozhlasu - 2010, 2011 a 2013. Cena za rok 2013 im umožnila stať sa súčasťou EUROSONIC. V roku 2014 sa zúčastnila na Noorderslag Festivale v Holandsku a po niekoľkých

Festival в Нидерландия, а няколко години по-късно започват записи за трети албум. „Кой“, Smile, Best Of Me и „Когато гориш“ са заглавията на следващите сингли.

Съставът се възползва от подкрепата на Културен фонд на „Музикаутор“ и на Националния фонд „Култура“.

Автор: **БКИ**

ПОСОЛСТВОТО НА Р БЪЛГАРИЯ И БЪЛГАРСКИЯТ КУЛТУРЕН ИНСТИТУТ ОТБЕЛЯЗАХА ТЪРЖЕСТВЕНО 80-ТА ГОДИШНИНА ОТ СПАСЯВАНЕТО НА БЪЛГАРСКИТЕ ЕВРЕИ

На 9 март Посолството на Р България, Посолството на Държавата Израел и Българският културен институт в Братислава отбелязаха с тържествен галаконцерт и коктейл 80-ата годишнина от спасяването на българските евреи. Той се проведе в престижната Огледална зала в двореца „Примацални“ в центъра на словашката столица. Събитието бе под патронажа на извънредните и пълномощни посланици на Р България и на Държавата Израел Н. Пр. г-н Васил Петков и Н. Пр. г-н Еитан Левон. Водещ на събитието бе г-жа Ваня Радева – директор на Българския културен институт. Тържеството имаше впечатляващ обществен резонанс. То бе уважено с присъствието на над 160 гости, сред които извънредните и пълномощни посланици на 20 държави: Израел, Австрия, Бразилия, Великобритания, Германия, Гърция, Грузия, Ирландия, Италия, Индонезия, Кипър, Китай, РС Македония, Ватикана, Румъния, Словения, Унгария, Хърватия, Швейцария. Присъстваха и зам.-ръководителите на ДП на ЕК, САЩ, Япония, Корея, Чехия, Испания, Полша, Норвегия и Турция. На най-високо ниво събитието беше уважено от зам.-председателя на Народното събрание на

роках зачала nahrávať tretí album. Кой (Kto), Smile (Úsmev), Best Of Me (Najlepšie zo mňa), а Когато гориш (Keď horíš) sú názvy ďalšej várky singlov.

Skupinu podporuje Hudobný kultúrny fond Musicautor a Národný fond Kultúra.

Autor: **BKI**

VELVYSLANECTVO BULHARSKEJ REPUBLIKY A BULHARSKÝ KULTÚRNY INŠTITÚT OSLÁVILI 80. VÝROČIE ZÁCHRANY BULHARSKÝCH ŽIDOV

Velvyslanectvo Bulharskej republiky, velvyslanectvo štátu Izrael a Bulharský kultúrny inštitút v Bratislave oslávili 9. marca 80. výročie záchrany bulharských Židov slávnostným galakonzertom a koktailom. Konal sa v najprestížnejšej Zrkadlovej sieni v Primaciálnom paláci v centre hlavného mesta Slovenskej republiky. Záštitu nad podujatím prevzali mimoriadni a splnomocnení veľvyslanci Bulharskej republiky a štátu Izrael - J.E. pán Vasil' Petkov a J.E. pán Eitan Levon. Moderátorkou podujatia bola pani Vanya Radeva - riaditeľka Bulharského kultúrneho inštitútu. Slávnosť mala vo verejnosti pôsobivý ohlas. Podujatie počilo prítomnosťou vyše 160 hostí, medzi ktorými boli aj mimoriadni a splnomocnení veľvyslanci 20 krajín: Izrael, Rakúsko, Brazília, Veľká Británia, Nemecko, Grécko, Gruzínsko, Írsko, Taliansko, Indonézia, Cyprus, Čína, Severné Macedónsko, Vatikán, Rumunsko, Slovinsko, Maďarsko, Chorvátsko, Švajčiarsko. Prítomní boli aj zástupcovia EK, USA, Japonska, Kórey, Českej republiky, Španielska, Poľska, Nórska a Turecka. Podujatie na najvyššej úrovni poctil podpredseda NR SR pán Gábor Grendel. Medzi hosťami boli vysokí štátni úradníci, poslanci, štátny tajomník zahraničných vecí a európskych záležitostí pán Andrej Stančík, riaditelia na ministerstve, napr. bývalý veľvyslanec Slovenska v Bulharsku - pán Manuel Korček, predseda Slovenskej akadémie vied - pán Pavol Šajgalík, významní

Словашката република г-н Габор Грендел. Сред гостите бяха висши държавни чиновници, депутати, държавният секретар (зам.-м-р) на външните работи и европейските въпроси г-н Андрей Станчик, директори във външното министерство, в т.ч. и бившият посланик на Словакия в нашата страна г-н Мануел Корчек, председателят на Словашката академия на науките г-н Павол Шайгалик, видни представители на научните и културни среди, интелектуалци. От особено значение беше присъствието на председателя на Съюза на еврейските религиозни общности в Словашката република г-н Рихард Дуда и на многобройни представители на еврейската общност в Словакия. Разбира се, не е възможно българско събитие с такова голямо значение да се проведе без приятелското присъствие на председателя на Съюза на словаците от България г-жа Катарина Конярикова, председатели на български културни дружества в страната, директора и преподаватели в СОУ „Христо Ботев“. Събитието ще бъде отразено от присъстващите зам. главни редактори на най-влиятелните и с най-висок тираж ежедневници в Словакия „Правда“ и „Хосподарске новини“, от екипа на Словашката национална телевизия и радио в предаването „Народностни магазин“, от екипа на аудио-визуалното предаване на Българския културен институт „Български отзвук“. Събитието беше заснето и бяха взети многобройни интервюта от изтъкнати личности, в т.ч. от посланиците на България и Израел в словашката столица.

Възпоменателното събитие бе открито със слово на г-н Васил Петков, извънреден и пълномощен посланик на Република България в Словашката република. В него той подчерта непреходното значение на този безпрецедентен в историята героичен акт на нашия народ, който в една изключително сложна вътрешно- и външнополитическа обстановка демонстрира висши морални ценности, смелост, доблест и хуманизъм пред лицето на целия свят и успява да спаси от депортация във фашистките лагери на смъртта своите над 48 хиляди сънародници евреи. В първите редици на тези герои защитници се нареждат над 42 народни представители, в т.ч. изам.-председателят на Народното събрание Димитър Пешев, българският патриарх Стефан и бъдещият патриарх Кирил, хиляди интелектуалци и учени, културни дейци и обикновени граждани. С риск за

представители на ведецьких а културньох крухов, интелектуалї. Миморїадне дїлежитї бїла прїтомност председу Ёстреднїхо звїзу жїдовскїх нїбожєнскїх обцї в SR пїна Рїчарда Дуду а поцетнї предсавїтелїа жїдовскеї комунїтї на Словєнску. Самозреїме, нїе же можнїе, абї са булхарскїе подужїте тїкїхо велкїхо вїзнїму ускїтоцнїло без прїателскеї прїтомностї предсєднїчкї Звїзу Словїков з Булхарскїа - пїнї Катарїнї Конїарїковєї, предсєдов булхарскїх културньох спїлоцнїстї на Словєнску, рїадїтелїа а учїтелїох стрєднєї шкїлы Чрїста Бїтевїа. Інформїцїе о подужїтї шїрїлї зїстїпцївїа рєдїкцїї нїјвїцїшїх деннїков на Словєнску - Правдїа а Хосподїрскє нївїнї, штїб Рїзхлїсу а телєвїзїє Словєнскїа в рєлїцїї Нїродностнї магїзїн, штїб аудїовїзуїлнїхо вїсїєлїанїа Булхарскїхо културнїхо їнштїтїту Булхарскїє озвєнї. В

аудїовїзуїлнїм зїзнїмє взнїклїо мнїжствїо рїзхїворїох с вїзнїмнїмї оsobнїстїамї, нїпр. велкївїслїнцїа Булхарскїа а Ізраєлїа в глївнїм мєстє SR.

Спїмїєнкївїє подужїте отворїл прїїхїворїом пїн Вїсїл Пєткїв, мїмїорїаднї а спїномїцєнї велкївїслїнцє Булхарскеї рєпублїкї в SR. Здїорїзнїл в нїм прєтрївїїжїї вїзнїм тохто в дєїнїїх безпрєцєдєнтнїхо хрдїнскїхо чїнїу булхарскїхо їудїу, кторї в мїмїорїаднє комплїкованєї внїторнєї ї зїхрїанїчнєї полїтїкєї сїтуїцїї прєукїзал вїсокїє мрївнїє хїднїтї, odvахї, стїтоцнїстї а їудскїстї прєд цєлїм свєтїм а докїзал зїхрїїнїї прєд дєортїцїамї до фїшїстїкїх тїборїох смртї вїїц акїо 48 тїсїк жїдовскїх спїлуобчїїнов. В првїх рїдїох тїхчїох хрдїнов - обрїнцїох бїлїо вїїц акїо 42 послїнцїох, врїтанє подпрєдсєду Нїроднїхо зїхрїїжїдєнїї – Дїмїтарї Пєшєвїа, булхарскїхо пїтрїїрхїу Стєфїнїа а бїдїїчєхо пїтрїїрхїу Кїрїлїа, тїсїкїї интєлїктуїлїох а вєдцїох, културньох прїацївнїков а бєжнїх обчїїнов. S

собствения си живот те спират депортацията, която е отменена с декрет на тогавашния български цар Борис III. Бе подчертано, че за проявените от страна на Българската православна църква доблести и висши човешки добродетели тя на два пъти е номинирана от Държавата Израел за удостояване с Нобелова награда за мир: „И днес името на България се ползва с огромна почит и признателност в Израел, където живеят и работят хиляди потомци на спасените български евреи. Уроците на историята трябва да се помнят и никога да не се забравят. Днес, почти 80 години след края на Втората световна война, сме свидетели на една нова трагедия в Европа – безпрецедентната кървава война и агресия срещу Украйна, водеща до хиляди невинни жертви, страдание и разрушения. Човешки съдби и животи са поставени на риск, което ни задължава да направим всичко възможно за прекратяването на тази трагедия. През 1943 година България и нейният народ са имали смелостта да кажат „не“ на депортацията и „да“ на човешкото достойнство,

свободата, висшите морални ценности, любовта и мъдростта. Това ни дава силата, увереността и непоколебимостта, заедно с целия демократичен свят, да се стремим да сложим край на войната и разрушенията чрез постигане на един справедлив и дълготраен мир. За това ни задължава както историята, така и бъдещите поколения, пред които носим своята отговорност“, заяви в речта си посланик Васил Петков.

В ответното си слово извънредният и пълномощен посланик на Държавата Израел в Словашката република г-н Еитан Левон изказа своята най-искрена и сърдечна благодарност към държавното ръководство на Република България и към нейния посланик за организирането и провеждането на това паметно събитие: „Спасяването през 1943 година на българските евреи от депортация във фашистките лагери на смъртта е проява на един безпрецедентен героизъм, мъжество и висши хуманни ценности от българския народ в един мрачен и жесток период в човешката история. Този героичен акт няма да бъде

насаденím vlastného života zastavili deportáciu, ktorú zrušil dekrét vtedajšieho bulharského cára Borisa III. Bolo zdôraznené, že za statočnosť a vysoké ľudské vlastnosti, ktoré prejavila Bulharská pravoslávna cirkev, bola dvakrát nominovaná štátom Izrael na Nobelovu cenu za mier: „Ešte aj dnes sa meno Bulharska teší veľkej úcte a uznaniu v Izraeli, kde žijú a pracujú tisíce potomkov zachránených bulharských Židov. Udalosti dejín si treba pamätať a nikdy na ne nezabudnúť. Dnes, takmer 80 rokov po skončení druhej svetovej vojny, sme svedkami novej tragédie v Európe – bezprecedentnej krvavej vojny a agresie proti Ukrajine, ktorá viedla k tisíciam nevinných obetí, utrpeniu a skaze. Ľudské osudy a životy sú ohrozené, čo nás zaväzuje urobiť všetko pre ukončenie tejto tragédie. V roku 1943 malo Bulharsko a jeho obyvatelia odvahu povedať „nie“ deportácii a „áno“ ľudskej dôstojnosti, slobode, vyšším morálnym hodnotám, láske a múdrosti. To nám dáva silu, dôveru a vytrvalosť, spolu s celým demokratickým svetom, aby sme sa snažili ukončiť vojnu a ničenie dosiahnutím spravodlivého a trvalého mieru. Zaväzujú

nás k tomu dejiny aj budúce generácie, voči ktorým nesieme zodpovednosť,“ povedal vo svojom príhovore veľvyslanec Vasil' Petkov.

Vo svojej odpovedi mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Štátu Izrael v Slovenskej republike pán Eitan Levon vyjadril svoje najúprimnejšie a najsrdечnejšie poďakovanie vedeniu Bulharskej republiky a jej veľvyslancovi za zorganizovanie a uskutočnenie tohto pamätného podujatia. „Záchrana bulharských Židov pred deportáciami do fašistických táborov smrti v roku 1943 bola prejavom jedinečného hrdinstva, odvahy a vysokých ľudských hodnôt bulharského ľudu v temnom a krutom období ľudských dejín. Na tento hrdinský čin Izrael nikdy nezabudne a zostane symbolom mimoriadne blízkyh priateľských vzťahov medzi národmi oboch krajín, ktoré sú postavené na pevných základoch. Predstavuje historický odkaz aj dnes, keď sú dedičia Židov zachránených z Bulharska prirodzeným mostom priateľstva medzi našimi dvoma národmi. Sme svedkami aktívnej a plodnej bilaterálnej spolupráce vo všetkých sférach, ktorá sa bude v budúcnosti naďalej rozvíjať a prehĺbovať.“

забравен никога от Израел и ще остане символ на изключително близките и приятелски отношения между народите на двете страни, които се градят върху един здрав фундамент. Той представлява историческо наследство и днес, когато наследниците на спасените от България евреи са естествен мост на дружбата между нашите два народа. Свидетели сме на активно и плодотворно двустранно сътрудничество във всички сфери, което ще продължи да се развива и задълбочава в бъдеще”.

Събитието продължи с изнасяне на 60-минутен празничен концерт – класическа музика *Introdutia* a *Rondo Bulgarico* от композитора Константин Илиевски, съдържащ както български мотиви, така и творби на световноизвестните композитори Ернест Блох – концерт за цигулка и оркестър в три части, и Джон Уилямс – тема от музиката към филма „Списъкът на Шиндлер“. Той бе изнесен от известния български композитор, диригент и музикален педагог маестро Константин Илиевски – пиано, и от талантливия словашки цигулар Лукаш Сенкерести. Изпълненията им бяха приети от публиката с нестихващи овации.

След приключване на тържествената част се състоя коктейл с дегустация на български вина и специалитети.

Автор: БКИ

ТЪРЖЕСТВЕНО ОТБЕЛЯЗВАНЕ ОТ ПОСОЛСТВОТО НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ В БРАТИСЛАВА НА 30-АТА ГОДИШНИНА ОТ УСТАНОВЯВАНЕТО НА ДИПЛОМАТИЧЕСКИ ОТНОШЕНИЯ СЪС СЛОВАШКАТА РЕПУБЛИКА

На 31 март 2023 г. Посолството на Република България в Братислава организира в престижната Огледална зала в двореца „Примацални“ в центъра на словашката столица тържествен концерт с участието на една от най-популярните и обичани български попизпълнителки Тони Димитрова и талантливите изпълнители от музикално трио „Дежа вю“. Събитието бе посветено на 30-ата годишнина от установяването на дипломатически отношения между Република България и Словашката република. То е част от поредица други мероприятия, посветени на юбилея, които през 2023 г. се организират от Посолството в Братислава, Българския културен институт и СОУ „Христо Ботев“ в словашката столица.

Подуятие pokračovalo 60-minútovým slávnostným koncertom, na ktorom odznela klasická hudba skladateľa Konstantina Ilievského - *Introdutia* a *Rondo Bulgarico* na bulharské motívy, ako aj diela svetoznámych skladateľov Ernesta Blocha - Koncert pre husle a orchester v troch častiach a melódia z hudby k filmu *Schindlerov zoznam* od Johna Williamsa, v podaní slávneho bulharského skladateľa, dirigenta a hudobného pedagóga - maestra Konstantina Ilievského na klavíri a talentovaného slovenského huslistu Lukáša Szentkeresztyho. Ich vystúpenie prijalo publikum búrlivým potleskom.

Po slávnostnej časti sa konal koktejl s ochutnávkou bulharských vín a špecialít.

Autor: BKI

SLÁVNOSTNÁ OSLAVA VELVYSLANECTVA BULHARSKEJ REPUBLIKY V SR V BRATISLAVE PRI PRÍLEŽITOSTI 30. VÝROČIA NADVIAZANIA DIPLOMATICKÝCH STYKOV SO SLOVENSKOU REPUBLIKOU

Velvyslanectvo Bulharskej republiky v Bratislave zorganizovalo 31. marca 2023 v prestížnej „Zrkadlovej sieni“ v Primaciálnom paláci v centre hlavného mesta SR slávnostný koncert za účasti jednej z najpopulárnejších a obľúbených bulharských popových speváčok Tони Dimitrovej a talentovaného interpreta z hudobného tria „Deja Vu“. Podujatie bolo venované 30. výročiu nadviazania diplomatických vzťahov medzi Bulharskou republikou a Slovenskou republikou. Je súčasťou série ďalších podujatí venovaných výročiu, ktoré v roku 2023 organizujú veľvyslanectvo v Bratislave, Bulharský kultúrny inštitút a stredná škola „Hristo Botev“ v hlavnom meste SR.

Podujatie malo obrovský úspech a počtilo ho svojou prítomnosťou viac ako 220 hostí, medzi ktorými boli veľvyslanci a zástupcovia diplomatického zboru, Ministerstva zahraničných vecí a európskych

Събитието премина с огромен успех и бе уважено с присъствието на над 220 гости, сред които посланици и представители на дипломатическия корпус, на Министерството на външните работи и европейските въпроси, в т.ч. и г-жа Зденка Крамплова, бивш министър на външните работи, на Министерството на културата и други официални институции, на български културни дружества в Словакия, видни представители на научните и културните среди, интелектуалци, водещи журналисти от най-популярните ежедневници в страната „Правда“ и „Хосподарске новини“, екип на словашката Национална телевизия и радио, които заснеха събитието и то ще бъде в предаването „Народностни магазин“, президентът на Международния женски клуб в Братислава, директорите и представители на Българския културен институт и СОУ „Христо Ботев“ в Братислава и т.н.

Специален гост на събитието бе делегация от град Бургас, водена от председателя на Постоянната комисия по култура и читалищна дейност в ОС Бургас г-н Веселин Пренеров, включваща още над 20 представители на деловите среди, основно в строителния бранш.

Тържественният концерт бе открит със слово на Васил Петков, извънреден и пълномощен посланик на Република България в Словашката република, в което той направи кратък обзор на развитието на двустранните отношения. Специално бе отбелязан фактът, че България е първата държава, която признава независимостта и създаването на Словашката република, а от своя страна Словашката република бе първата държава в ЕС, чийто парламент одобри и ратифицира договора за присъединяване на България към Европейския съюз. Тези факти доказват по един безспорен начин, че между нашите два братски народа съществува не само взаимна симпатия и уважение, но и едно искрено приятелство, което има дълбоки исторически корени. Те водят своето начало още от времето на просветителската мисия на светите братя Кирил и Методий по тези земи и остават дълбоки дири в историческата памет на нашите народи.

Богати са традициите и сътрудничеството в областта на културата, туризма, образованието, които продължаваме да развиваме и задълбочаваме. Още през далечната 1948 г. в Братислава е създадено Българско средно училище „Христо Ботев“, а през 1971 г. е открит и Българският културен институт. Със своята активна и многостранна дейност тези две институции се явяват естествен мост на дружбата между нашите държави и откриват пред словашката общественост възможността да опознаят още по-добре богатата хилядолетна българска култура и традиции. Паралелно с това български език се преподава с успех в Университета „Коменски“ в

záležitostí, napr. pani Zdenka Kramplová- bývalá ministerka zahraničných vecí, ministerstva kultúry a iných oficiálnych inštitúcií, bulharských kultúrnych spoločností na Slovensku, významní predstavitelia vedeckých a kultúrnych kruhov, intelektuáli, poprední novinári z najpopulárnejších denníkov „Pravda“ a „Hospodárske Noviny“, tím Rozhlasu a televízie Slovenska, ktorý podujatie natáčal a odvysielal v programe „Národnostný magazín“, prezidentka Medzinárodného klubu žien v Bratislave, riaditeľky a zástupkyne Bulharského kultúrneho inštitútu a SŠ „Hristo Boteva“ v Bratislave a pod.

Špeciálnymi hosťami na podujatí bola delegácia mesta Burgas, vedená predsedom Stálej komisie pre kultúru a komunitné aktivity v Magistráte mesta Burgas

pánom Veselinom Prenеровom, vrátane viac ako 20 zástupcov podnikateľských kruhov najmä v stavebnom priemysle.

Slávnostný koncert otvoril príhovor mimoriadneho a splnomocneného veľvyslanca Bulharskej republiky v SR Vasilu Petkova, v ktorom stručne priblížil vývoj bilaterálnych vzťahov. Osobitne sa spomínalo, že Bulharsko bolo prvou krajinou, ktorá uznala nezávislosť a vznik Slovenskej republiky a Slovenská republika bola prvou krajinou v EÚ, ktorej parlament schválil a ratifikoval zmluvu o pristúpení Bulharska k Európskej únii. Tieto skutočnosti nesporným spôsobom dokazujú, že medzi našimi dvoma bratskými národmi existuje nielen vzájomná sympatia a úcta, ale aj úprimné

Братислава и в Университета в Прешов, а словашки – в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“. Всяко лято десетки хиляди туристи от Словакия посещават прекрасното ни Черноморие и срещат радушен прием и гостоприемство. Сред популярните туристически дестинации се нареждат и прекрасните ни църкви и манастири, съхранили в себе си вековна историческа памет и явяващи се ярки образци на архитектурно майсторство и изкуство.

Налице е и активен политически диалог на високо и най-високо равнище, в т.ч. и организираните през последните години важни посещения и срещи – на президент, министър-председател, министър на външните работи и др. Обща е констатацията, че нашите отношения се градят на една здрава основа и имат един сериозен потенциал за развитие в редица области от взаимен интерес.

Като близки партньори и съюзници в ЕС и НАТО нашите позиции по редица ключови въпроси от международния дневен ред са близки или съвпадат. Споделяме общи демократични ценности и идеали и сме водени от стремежа си да изградим един мирен и проспериращ свят за бъдещите поколения. Убедени сме и вярваме, че изправени пред общите предизвикателства на съвременния сложен и нееднозначен свят, със съвместни усилия ще продължим да допринасяме за утвърждаването на сигурността и просперитета в нашия регион, както и за изграждането на силна и обединена Европа.

В същото време суровите уроци на историята трябва да се помнят и никога да не се забравят. Днес човечеството отново е изправено пред една човешка трагедия и кървава война срещу суверенна Украйна, жертва на която са хиляди

приateľstvo, ktoré má hlboké historické korene. Ich počiatky siahajú do čias osvetovej misie svätých bratov Cyrila a Metoda v týchto krajinách a zostávajú hlbokými stopami v historickej pamäti našich národov.

Sú tu bohaté tradície a spolupráca v oblasti kultúry, cestovného ruchu, vzdelávania, ktoré naďalej rozvíjame a prehľbujeme. Ešte v roku 1948 vznikla v Bratislave Bulharská stredná škola „Hristo Botev“ a v roku 1971 bol otvorený Bulharský kultúrny inštitút. Tieto dve inštitúcie sú svojou aktívnou a mnohostrannou činnosťou prirodzeným mostom priateľstva medzi našimi krajinami a otvárajú slovenskej verejnosti možnosť ešte lepšie spoznať bohatú tisícročnú bulharskú kultúru a tradície. Paralelne s tým sa úspešne vyučuje bulharčina na Univerzite Komenského v Bratislave a Prešovskej univerzite a slovenčina - na Univerzite Klimenta Ochridského v Sofii a na Univerzite sv. Cyrila a Metoda. Každé leto navštevujú naše krásne pobrežie Čierneho mora desaťtisíce turistov zo Slovenska a stretnú sa s vrelým privítaním a pohostinnosťou. Medzi obľúbené turistické destinácie patria aj naše nádherné kostoly a kláštory, ktoré si zachovali stáročnú historickú pamäť a sú živými príkladmi architektonického majstrovstva a umenia.

Existuje aj aktívny politický dialóg na vysokej a najvyššej úrovni, vrátane významných návštev a stretnutí zorganizovaných v posledných rokoch - prezidenta, premiéra, ministra zahraničných vecí atď. Všeobecným záverom je, že naše vzťahy sú postavené na pevnom základe a majú vážny potenciál rozvoja v mnohých oblastiach spoločného záujmu.

Ako blízky partnerov a spojencov v EÚ a NATO sú naše postoje k mnohým kľúčovým otázkam medzinárodnej agendy blízke alebo sa zhodujú. Zdieľame spoločné demokratické hodnoty a ideály a sme poháňaní našou túžbou vybudovať mierový a prosperujúci svet pre budúce generácie. Sme presvedčení a

невинни хора. Трябва да бъдат положени всички необходими усилия за незабавното прекратяване на военните действия и намирането на едно справедливо и трайно решение, в пълно съответствие с Устава на ООН и действащите международни договори, които по категоричен начин изключват войната и анексирането на чужди територии.

Отимето на Община Бургас и кмета на града г-н Димитър Николов кратко приветствие към гостите поднесе и г-н Веселин Пренеров, в което изрази своята благодарност към Посолството в Братислава за отлично организираното мероприятие, което допринася за още по-доброто опознаване между братските народи на България и Словакия и духовното им обогатяване чрез езика на културата. Извън рамките на концерта посещението на делегацията от град Бургас включваше още и провеждането на 31 март на бизнес форум в хотел „Мариот“ с участието на над 40 представители на българските и словашките делови среди (основно в строителния бранш). Председателят на Постоянната комисия по култура и читалищна дейност в ОС Бургас г-н Веселин Пренеров се срещна с директора, учителския състав и ученици от СОУ „Христо Ботев“, с които Община Бургас поддържа дългогодишни активни културни контакти и обмен (Химнът на училището е написан от известния български композитор Стефан Диомов). На срещата си с директора и състава на БКИ в Братислава бяха обсъдени конкретни идеи за сътрудничество в областта на културата между Община Бургас и БКИ. Проведе работна среща с директора и зам.-директора на Професионалното училище по гастрономия и хотелиерски услуги в град Братислава, с които бяха разгледани проекти за активизиране на сътрудничеството с Професионалната гимназия по туризъм „Проф.Д-р Асен Златаров“ в град Бургас на основата на подписаното между двете училища на 21 септември 2020 г. Споразумение за сътрудничество.

Следва да се отбележи, че от години между град Бургас и град Братислава съществуват много добри работни контакти и сътрудничество на различни

верíme, že zoči-voči spoločným výzvam moderného zložitého a nejednoznačného sveta budeme spoločnými silami naďalej prispievať k posilňovaniu bezpečnosti a prosperity v našom regióne, ako aj k budovaniu silnej a zjednotenej Európy.

Zároveň si treba pripomínať tvrdé lekcie histórie a nikdy na ne nezabudnúť. Dnes ľudstvo opäť čelí ľudskej tragédii a krvavej vojne proti suverénnej Ukrajine, ktorá zabila tisíce nevinných ľudí. Musí sa vynaložiť všetko potrebné úsilie na okamžité zastavenie nepriateľských akcií a nájdenie spravodlivého a trvalého riešenia v plnom súlade s Chartou OSN a platnými medzinárodnými zmluvami, ktoré kategoricky vylučujú vojnu a anexiu cudzích území.

V mene Magistrátu mesta Burgas a primátora mesta pána Dimitara Nikolova pán Veselin Prenerov krátko pozdravil hostí a vyjadril poďakovanie zastupiteľskému úradu v Bratislave za výborne zorganizované podujatie, ktoré prispelo k ešte lepšiemu spoznaniu medzi bratskými národmi Bulharska a Slovenska a ich duchovnému obohateniu prostredníctvom kultúrneho jazyka.

Súčasťou návštevy delegácie z mesta Burgas bolo dňa 31. marca tohto roku okrem koncertu aj uskutočnenie obchodného fóra v hoteli Marriott za účasti vyše 40 zástupcov bulharských a slovenských podnikateľských kruhov /hlavne v stavebníctve/; návšteva a stretnutia predsedu Stálej komisie pre kultúru a činnosť komunitného centra v Komunitnom centre - Burgas p. Veselina Prenerova s riaditeľom, pedagogickým zborom a študentmi SŠ „Hristo Botev“, s ktorými Magistrát mesta Burgas udržiava dlhodobé aktívne kultúrne kontakty a výmeny /Poznámka : Školskú hymnu napísal slávny bulharský skladateľ Stefan Diomov /; s riaditeľom a pracovníkmi BKI v Bratislave, počas ktorej boli prerokované konkrétne nápady na spoluprácu v oblasti kultúry

medzi Magistrátom Burgasu a BKI; pracovné stretnutie s riaditeľom a zástupcom riaditeľa Odbornej školy gastronómie a hotelierstva v meste Bratislava, kde boli prerokované projekty na aktivizáciu spolupráce s Odbornou strednou školou cestovného ruchu „Prof. Dr. Asen Zlatarov“ v meste Burgas, na základe Zmluvy o spolupráci podpísanej medzi oboma školami dňa 21.9.2020.

равнища, в т.ч. и по линия на СОУ „Христо Ботев“. С това посещение отношенията ще бъдат разширени и издигнати на още по-високо равнище чрез включването и на БКИ в реализацията на общи културни проекти, което ще открие предсловашката общественост възможността да се докосне до богатите културни традиции на град Бургас и талантливите му творци. Договорено бе също така предавания, посветени на България и развитието на двустранните отношения със Словакия, подготвени от екип на словашката Национална телевизия и радио и излъчвани в предаването „Народностни магазин“, да бъдат предоставени за излъчване и на местни телевизионни канали в град Бургас и областта.

Съществува реален интерес и са налице предпоставки да се работи за издигането на отношенията между град Бургас и град Братислава на още по-високо равнище, една от формите на които е и побратимяването.

Автор: БКИ

Treba podotknúť, že už roky sú medzi mestom Burgas a mestom Bratislava veľmi dobré pracovné kontakty a spolupráca na rôznych úrovniach, dobrým vzorom je stredná škola „Hrista Boteva“ v Bratislave. Touto návštevou sa tieto vzťahy rozšíria a pozdvihnú na ešte vyššiu úroveň, a to začlenením BKI do realizácie spoločných kultúrnych projektov, čím sa slovenskej verejnosti otvorí možnosť dotknúť sa bohatých kultúrnych tradícií mesta Burgas a jeho talentovaných tvorcov. Taktiež bolo dohodnuté, že vysielania venované Bulharsku a rozvoju bilaterálnych vzťahov so Slovenskom, pripravované tímom Rozhlasu a televízie Slovenska a vysielané v relácii „Národnostný magazín“, budú sprístupnené do vysielania na lokálnych TV kanáloch v meste Burgas a regióne.

Je skutočný záujem a sú predpoklady pracovať na pozdvihnutí vzťahov medzi mestom Burgas a mestom Bratislava na ešte vyššiu úroveň, ktorého jednou z foriem je „pobratenie sa“.

Zdroj: **Veľvyslanectvo Bulharskej republiky na Slovensku**

„ПОМОЩ, ИМАМ ДВЕ ДЕЦА!“ И „#МЪЖЪТМИЕВИНОВЕН“

На 27.04.2023 г. Българският културен институт представи в Teatro Colorato две изключително забавни, истерично смешни и заедно с това сърдечни истории. Първата – посветена на бащинството, а втората – на жената, прехвърлила 50-те. Постановките на Сатиричния театър „Алеко Константинов“ – София бяха издържани в жанра ONE MAN SHOW и STAND UP COMEDY и в тях играха блестящите Силвия Лулчева и Кирил Бояджиев. Известният драматург на театъра Богдана Костуркова представи спектаклите пред многобройната публика и благодари на директора на БКИ г-жа Ваня Радева за прекрасната възможност да пренесе смеха и българския талант в сърцето на Европа. Създатели на моноспектакъла „Помощ, имам две деца!“ са съпрузите Здрава Каменова и Кирил Бояджиев, а на „#Мъжътмиевиновен“ – Лиза Шопова.

„Помощ, имам две деца!“ е ироничен и затрогващ поглед към бащинството. Зрителите се срещат с мъж, който остава въкъщи с двете си малки деца, за да даде възможност на жена

POMOC, MÁM DVE DETI!? A #MÔŽEZATOMÔJMANŽEL

Bulharský kultúrny inštitút predstavil 27.04. v Teatro Colorato dva mimoriadne smiešne a zároveň srdečné príbehy, prvý - venovaný otcovstvu a druhý - žene nad 50 rokov. Inscenácie Satirického divadla Aleka Konstantinova zo Sofie sa konali v žánri DIVADLO JEDNÉHO HERCA a STAND UP COMEDY a herecké úlohy stvárnil: brilantná Silvia Lulčeva a Kiril Bojadžiev. Známa divadelná dramaturgička Bogdana Kosturkova predstavila početnému publiku predstavenia a poďakovala riaditeľke BKI pani Vani Radeovej za skvelú príležitosť priniesť smiech a bulharský talent do srdca Európy. Tvorcovia „one man show“ Pomoc, mám dve deti!? sú manželia Zdrava Kamenova a Kiril Bojadžiev a #Môžezatomôjmanžel - Lisa Šopova. Pomoc, mám dve deti!? je ironický a štiplavý pohľad na otcovstvo. Diváci fandili mužovi, ktorý zostáva doma so svojimi dvoma malými deťmi, aby umožnil svojej žene pokračovať v kariére. Čo prevládlo – mužský princíp alebo povinnosť k rodine? Prežil, alebo sa zlomil? Našiel spôsob, ako spať, okúpať sa, byť sám s NOU - svojou neprežitou vášňou? Čo ho robilo šťastným?

си да прави кариера. Кое ще надделее – мъжкото начало или дългът към семейството? Ще оцелее ли той, или ще се пречупи? Дали ще намери начин да се наспи, да се изкъпе, да остане насаме с НЕЯ – неизживяната си страст. Какво го прави щастлив? „Проектът е 7-годишен смногодълбоки изследвания – как се гледа момче, как се гледа момиче с много

„Projekt trval 7 rokov s množstvom hlbokých výskumov – ako vychovať chlapca, ako vychovať dievča – s mnohými bezsennými nocami. Bolo to podané s úsmevom, so zmyslom pre humor“, hovorí autorka Zdrava Kamenova. „Spočiatku sme mali predstavu, že to bude čistokrvný divadelný produkt, no ako práce postupovali, obaja sme si uvedomili, že by bolo lepšie,

безсънни нощи. Поднесен е с усмивка, с чувство за хумор“, разказва режисьорът Здрава Каменова. „Първоначално имаме идея това да е пълнокръвен театрален продукт, но с течение на работата и двамата разбрахме, че е по-добре да играем в клубна среда, защото спектакълът седи много добре там“, споделя актьорът Кирил Бояджиев. И двамата обаче признават, че истинските режисьори

keby sa hral v klubovom prostredí, pretože tam predstavenie veľmi dobre zapadá,“ povedal herec Kiril Bojadžiev. Obaja však priznali, že skutočnými režisérmi divadla sú ich deti. Hudbu vytvoril Čavdar Asenov. #Môžezato môj manžel je hra o rôznych vesmíroch, v ktorých žijú muži a ženy. Autorka a režisérka hry Lisa Šopova to nepochybne dokázala cez talentovaný herecký výkon herečky Silvie Lulčevovej. Je to hra, o

на моноспектакъла са децата им. Композитор е Чавдар Асенов.

„#Мъжътмиевиновен“ е пиеса посветена на различните светове, в които живеят мъжете и жените. Авторът и режисьорът на пиесата Лиза Шопова доказва по безспорен начин, чрез талантливата игра на актрисата Силвия Лулчева, че мъжете наистина са от Марс, а жените от Венера и говорят на различни езици. „Мъжът ми е виновен и не ми трябват факти, защото имам интуиция, а и Лариса Тарото го потвърди!“ Ако чуete подобен монолог на съседната маса и ви стане смешно, значи сте мъж. А ако от чутото ви залее вълната на съмнението, значи сте жена. И в двата случая сте в капан. Зрителите – както българи, така и словаци, получиха огромно наслаждение от актьорския талант на гостуващия екип. Взривът на тяхната енергия се предаде на всички, дори и на тези, които мислеха, че не разбират словашки. Домакините – колегите от „Театро Колорато“, благодариха, че им даваме възможност да опознаят върховите достижения на българския театър и нестандартната българска народопсихология. Най-хубавото беше, че всички от сърце се смяха и дълго аплодираха, преди да си тръгнат в чудесно настроение.

Автор: БКИ

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „ИНОВАЦИИ В ДЕЙСТВИЕ“

Тръгвайки с група ученици от Българското училище в Братислава към Велико Търново, незнайно защо се сетих за разказа на Чудомир „Във Велико Търново“. Може би защото и аз като него не бях ходил там от младите си години и спомените ми бяха избледнели като черно-бели фотографии, така далечни и неясни вече.

Понеже като учител съм свикнал непрекъснато да уча, реших веднага да променя това. Седнах в самолета, отворих лаптопа и се зачетох. Страница

tom, že muži sú skutočne z Marsu a ženy z Venuše a hovoria rôznymi jazykmi. „Na vine je môj muž a ja fakty nepotrebujem, pretože mám intuíciu a Larisa Taro mi to potvrdila!“ Ak počujete podobný monológ pri vedľajšom stole a rozosmeje vás, tak ste muž. A ak pocítite vlnu pochybností, potom ste žena. Tak či onak, ste v pasci. Publikum - Bulhari aj Slováci sa veľmi tešili z hereckého talentu hostujúceho súboru, nápor ich energie sa prenášal na všetkých, aj na tých, ktorí si mysleli, že po bulharsky nerozumejú. Hostitelia – kolegovia z Teatro Colorato sa poďakovali, že sme im dali možnosť spoznať vrcholné úspechy bulharského divadla a neštandardnú bulharskú ľudovú psychológiu. Najlepšie na tom bolo, že pred odchodom v skvelej nálade sa všetci srdečne zasmiali a dlho tleskali.

Autor: БКИ

„ИНОВАЦИЯ В АКЦИИ“

Keď som odchádzal so skupinou žiakov z bulharskej školy v Bratislave do Veliko Tarnova, z nejakého dôvodu som si spomenul na Chudomirov príbeh „Vo Veliko Tarnove“. Možno preto, že rovnako ako on som tam nebol od mladosti a moje spomienky vybledli ako čiernobiele fotografie. Také vzdialené a nejasné.

Keďže som ako učiteľ zvyknutý neustále sa vzdelávať, rozhodol som sa to hneď zmeniť. Sadol som do lietadla, otvoril notebook a čítal. Stránka za

след страница, в паметта ми се връщаха образи и факти за старопрестолния град. Представях си Царевец, Трапезица, паметника „Майка България“ и си мислех: „Боже, каква чудесна възможност ми се удаде да разкажа на моите ученици за величието на Царевград Търнов – столицата на Второто българско царство“.

Моите ученици? Моите ученици всъщност не са само мои, а и на другите учители от БСУ „Христо Ботев“ – Братислава. И са словаци, които са избрали за своето бъдеще Българското училище, 17-годишни млади хора.

Но защо всъщност ви разказвам всичко това? Защото Българското училище в Братислава беше

стрánkou sa mi do pamäti vracali obrázky a fakty o starom hlavnom meste. Predstavil som si Carevets, Trapezitsu, pamätník „Matky Bulharskej“ a pomyslel som si: „Bože, akú skvelú príležitosť som dostal povedať svojim žiakom o veľkosti Carevgrad Tarnov - hlavného mesta Druhého bulharského kráľovstva.“

Moji žiaci? Vlastne moji žiaci nie sú len moji, ale aj iných pedagógov z BSŠ „Hristo Botev“ - Bratislava. A sú to Slováci, ktorí si pre svoju budúcnosť vybrali bulharskú školu; 17-roční mladí ľudia. Ale prečo vám to všetko vlastne hovorím? Pretože bulharská škola v Bratislave bola vďaka Ministerstvu školstva a vedy účastníkom Národného programu „Inovácie v akcii“ v časti „Mobilita“ a na pozvanie Základnej školy „Bačo Kiro“ vo Veliko Tarnove v zastúpení jej riaditeľa, pána Vladimíra Nikolova. BSŠ „Hristo Botev“ Bratislava sa zúčastnila aj Regionálneho fóra pre celé severovýchodné Bulharsko na tému: „Inovácie súvisiace s integračným prístupom vo vzdelávaní“. Skupinu tvorilo sedem žiakov 11. ročníka, dvaja učelia (p. Nikolay Yordanov, pani Milena Georgieva) a riaditeľka BSŠ „Hristo Botev“ - Bratislava, pani Dobrina Banova. Hneď po pristátní na letisku v Sofii sme urobili dojem na všetkých cestujúcich, keď študenti spontánne zaspievali „Moja krajina, moje Bulharsko“ a veselo napochodovali k autobusu, ktorý nás odviezol do Veliko Tarnova. Samozrejme, ešte predtým sme si urobili krátku panoramatickú prehliadku súčasného hlavného mesta a po pár hodinách sme sa ocitli v cieli cesty, ktorou sa začalo naše vzrušujúce dobrodružstvo. Srdečné privítanie od tímu základnej školy „Bačo Kiro“ opäť potvrdilo tradičnú bulharskú pohostinnosť. Žiaci sa okamžite cítili ako doma: neustále sa pýtali, keď sme prechádzali budovou školy a kanceláriami a porovnávali. Súčasťou programu bolo centrum prírodných vied STEM (mojím snom je mať ho v Bratislave) a tiež návšteva inovatívnej hodiny otvorených dverí. Našťastie pre nás bola hodina v bulharčine s medzipredmetovými prepojeniami s históriou Bulharska. A aké prekvapenie - všetci sme sa pomocou online aplikácie zapojili do kvízu zahrnutého v lekcií a náš tím siedmich študentov získal tretie miesto! V očiach sa im zapísala hrdosť z úspechu a radosť zo zaslúžených odmien. Popoludní som zobral žiakov na prechádzku po starom hlavnom meste. Porozprával som im o histórii mesta, navštívili sme všetky pamiatky, ktorých obrázky doteraz videli len v učebniciach. Nevynechali sme Samovodský bazár a neskôr príjemne unavení z prechádzky sme sa vrátili do hotela. Na druhý deň sa otvorilo Regionálne fórum, ktoré som spomínal vyššie („Inovácie súvisiace s integračným prístupom vo vzdelávaní“). Po slávnostných slovách sme sa pustili do vážnej práce. Pre účastníkov boli zorganizované workshopy s hosťujúcimi lektormi z univerzít Veliko Tarnovo, Ruse a Shumen. Naša škola sa seriózne zapojila. Žiaci aj my, učelia, sme sa mali o čo podeliť a zároveň sa veľa naučiť. V posledných rokoch sme boli svedkami mnohých osvedčených inovatívnych postupov. Potom opäť kultúrny program pre študentov, ale teraz s myšlienkou cítiť ducha a veľkosť histórie

участник в Националната програма „Иновации в действие“ в частта „Мобилност“ благодарение на Министерството на образованието и науката и по покана на ОУ „Бачо Киро“ във Велико Търново, в

лицето на неговия директор г-н Владимир Николов. БСУ „Христо Ботев“ – Братислава взе участие и в Регионалния форум за цяла Североизточна България на тема: „Иновации, свързани с интегративния подход в обучението“.

Автор: БСУ „Христо Ботев“

mesta. Navštívili sme Archeologické múzeum, múzeum „Obrodenia a Ústavodarného zhromaždenia“ – budovu I. národného zhromaždenia, Sarafkinov dom, pamätník „Asenevts“ a mnohé ďalšie. Prišiel deň, keď sme mali predstaviť našu novinku. Pozostávala z powerpointovej prezentácie, ale ... nesmejte sa, vidím úsmev na vašich tvárach! Samotná tvorba prezentácie mala za cieľ ukázať doteraz nevyužité možnosti tejto aplikácie. A naozaj, verte mi, vyvolalo to rozruch. Takmer všetci prítomní na fóre boli ohromení a zároveň zmätení neuveriteľnými schopnosťami tohto programu. Žiaci po prezentácii povedali, že toto všetko sa naučili na našej škole a že sú veľmi hrdí na zručnosti, ktoré majú. Rokovania pokračovali do neskorého popoludnia. V ten večer bol pre účastníkov pripravený špeciálny kultúrny program, vrátane nezabudnuteľného vystúpenia „Hudba a Svetlo“.

Prišiel deň, keď sme sa museli rozlúčiť s Veľkým Tarnovom a ísť domov na Slovensko. S trochou smútku sme zbalili kufre, pobalili darčeky a pobrali sa domov. V lietadle sme sa ďalej delili o svoje dojmy a sľúbili si, že sa ešte raz vrátíme a to čo najskôr – sem, do Bulharska, kde sme nechali kus duše.

Zostávam úprimne váš: **Nikolay Yordanov - učiteľ matematiky na BSŠ „Hristo Botev“ - Bratislava**

Vydavateľ: **Bulharský kultúrny zväz**
Adresa: **Obchodná 21, 811 06 Bratislava**
Tel: **0948502558**
IČO: **42 133 050**
Facebook: **Bulhari a ich kamaráti na Slovensku**
Evidenčné číslo: **EV 4818/13**
Periodicita vydávania: **štvrtročník**

Dátum vydania: **09 / 2023**
Ročník vydávania: **50**
ISSN: **2585-805X**
Redaktor: **Denitza Sekoulitchka**
Korektor BG: **Miglena Mihaylova-Palanska**
Prekladateľ: **Stanislava Encheva**
Korektor SK: **Ludovít Halmo**

ЛАЗАРУВАНЕ

Изпълнява се на Лазаровден. Обредността му е насочена изцяло към преминаването на участниците в ритуала към друг (нов) социален статус – женитба. На Лазаровден девиците пеят и танцуват, а публиката им дарява бели яйца и брашно. Даровете се събират в предварително определена за целта къща, където до късно през нощта девиците месят обредните хлябове. Според българските народни схващания и представи момите, които не са играли лазарки, най-лесно могат да бъдат залюбени и грабнати от змей.

КУМИЧЕНЕ

Сутринта на Цветница лазарките се отправят към реката. Всяка носи китка от цветя, върбово венче или малко хлебче, наричано „кукла“. Момите се подреждат една до друга покрай брега или на мост над реката и едновременно пускат своя знак – китката, венчето или хлебчето. Онази девойка, чийто венец или хляб бъде понесен най-бързо от водното течение и излезе най-напред пред останалите, се избира и провъзгласява за „кумица“ или „кръстница“ на лазарките.

НЕСТИНАРСТВО

Това е древен обичай, при който хората танцуват боси върху жарава. Според традицията нестинарите играят вечерта в деня на Константин и Елена (нощта на 3 срещу 4 юни по стар стил). В България обичаят е запазен в автентичния си вид само в едно село в планината Странджа – Българи. Нестинарството е вторият български обичай, включен в Списъка на шедеврите на световното нематериално културно наследство на ЮНЕСКО.

LAZARUVANE

Robí sa to na Lazarovden. Tento rituál je zameraný výlučne na prechod účastníkov rituálu do iného (nového) sociálneho postavenia - manželstva. Na Lazarov deň devy spievajú a tancujú a obecnosť ich obdarúva bielymi vajčkami a múkou. Darčeky sa zbierajú vo vopred určenom dome, kde panny miesia rituálny chlieb až do neskorej noci. Podľa bulharských ľudových tradícií a predstáv dievčatá, ktoré sa nehrali na lazarky, mohli byť najľahšie milované a unesené drakom.

KUMIČENIE

Na Kvetnú nedeľu ráno chodievajú lazarky k rieke. Každá nesie kyticu kvetov, veniec alebo bochník chleba zvaný bábika. Devy sa zoradia vedľa seba na brehu alebo na moste cez rieku a zároveň zhodia svoj znak - kyticu, veniec alebo chlebič. To dievča, ktorého veniec alebo chlieb zoberie vodný prúd najrýchlejšie a povedie pred ostatnými, je vyvolená a vyhlásená za „kumicu“ alebo „krstnú mamu“ lazariiek.

NESTINARSTVO

Toto je starodávna tradícia, pri ktorej ľudia tancujú bosí po žeravých uhlíkoch. Podľa tradície tancujú Nestinári večer v deň Sv. Konštantína a Eleny (v noci z 3. na 4. júna podľa starého kalendára). V Bulharsku sa zvyk zachováva v autentickej podobe v jedinej dedine v pohorí Strandža - Bulgari. Nestinarstvo je druhý bulharský zvyk zaradený do zoznamu majstrovských diel kultúrneho dedičstva UNESCO.